

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן כ"ט.

עין משפט
נר מצוה

א [רמב"ם פ"ד מה' אכל
ה']:
ב [מג"א סי' קי' סק"ט]:
ג [טוש"ע א"ח סי' קנ"ג
סק"ג]:

רבינו חננאל
הנפטר מן המת לא יאמר
לו לך בשלום, אלא לך
בשלום, שני, ואתה תבא
אל אבותיך בשלום.
והנפטר מן החי, לא יאמר
לו לך בשלום, אלא לך
לשלום, שהרי דוד אמר
לאבשלום לך בשלום,
הלך ונתלה באלון ונהרג.
(משה) [יתרו] אמר
(ליתרו) [למשה] לך
לשלום, הלך והצליח. אמר
ר' חמא בר' חנינא מניין
לחתן שיושב בראש, שנאמר,
כחתי יכהן פאר וגו', מה כהן
בראש, דחני דבי ר' שמעאל,
וקדשתו, לכל דבר שבקדושה
לפתוח ראשון ולברך ראשון
וכו' כך חתן בראש. אמר ר' לוי
כל היוצא מן הכנסת למדרש
ומכיל אל אלהים בציון.

לפיכך צ"ל הוושט. כחזל שיש בו קשר ויואל בקושי מן המורן:
פיטורי. שוקרין שמי ספינות צידה: ולכו מחיל אל חיל. שילכו
מזית המדרש לזית הכנסת ומזית הכנסת לזית המדרש אחר
יראה אל אלהים בציון יזכנו אל עליון:

הדרן עלך ואלו מגלחין
וסליקא לה מסכת מועד קטן

תורה אור השלם
1. ואתה תבוא אל
אבותיך בשלום תקבר
בשיבה טובה:
בראשית טו
2. ויאמר לו הפולך לך
בשלום וקם וילך
חברונה:
שמואל ב טו
3. וילך משה וישב אל
יתר חתנו ויאמר לו
אלכה נא ואשובה אל
אחי אשר במצרים
ויאמר הערם חיים
ויאמר יתרו למשה לך
לשלום: שמות ד יח
4. ילכו מחיל אל חיל
יראה אל אלהים בציון:
תהלים פ ח

הלך ונתלה יתרו שאמר למושה ³ לך לשלום הלך והצליח ⁴ ויאמר רבי לוי כל היוצא מבית הכנסת
לבית המדרש ומבית המדרש לבית הכנסת זוכה ומקבל פני שכינה שנאמר ⁴ ילכו מחיל אל חיל
יראה אל אלהים בציון אמר רב חיאי בר אשי אמר רב ⁵ תלמידי חכמים אין להם מנוחה אפילו
לעולם הבא שנאמר ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון:

הדרן עלך ואלו מגלחין וסליקא לה מסכת מועד קטן

לחתן שיושב בראש, שנאמר, כחתי יכהן פאר וגו', מה כהן בראש, דחני דבי ר' שמעאל, וקדשתו, לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון וכו' כך חתן בראש. אמר ר' לוי כל היוצא מן הכנסת למדרש ומכיל אל אלהים בציון.

הדרן עלך ואלו מגלחין במועד וסליקא לה מסכת דמוערי קטן

מוסף רש"י

דבר הכבוד, בין בתורה בין בשינה הוא ידבר בלאש (ג'יטין טו): או: לקיטא נספר מורה (נדרים טו, הוריות יב): ולברך ראשון.
בסעודה (ג'יטין טו) בנכרת המוליד ובנכרת המזון (נדרים טו) או: בזמן (הוריות טו), וליטול מנה יפה ראשון. אם נא
למנוק עס ישראל בכל דבר לאמר שיהלכו בשוה אומר לו כבוד ועול אחי שמרטה (ג'יטין טו) או: כשחולק עם אחיו הכהנים
בלחם הפנים (נדרים טו), וכוננו לכהן גדול, עד כאן שירי לעמוד הקודש.
הנפטר מן המת, כשהיו מוליכין ארונות ממקום למקום לקבורה היו מלוים אותו מעיר לעיר ומחורים אלו ומחורים מלוים
אחוז משט והלאה והמחורים קרי נפטרים, נטלים רשות להפטר ממנו (ברכות טד), אין להם מנוחה. משיבה לשינה
וממדרש למדרש (שם).
הדרן עלך מסכת מועד קטן

שירי לעמוד קודש. מענות. הספד על המת, אבל לא מטפחות. על לכן (מגילה ג). דיספר יספרוניה. ימן אל לנו שאף
הוא יספרוניה ואל ידע לו אם נהג כן (כתובות עב). כלומר יספוד לאיש כי הכי דיספדון ליה נמי, והיו והיו ימן אל לנו,
שימלל לעשות עם אחים כדי שזכה ויעשה לו כמו כן (נדרים פג) וכפ"ו קהלת ז ב). דידל. הריס קולו בכפי ובמספר (כתובות
טו). אלמלא תרגומיה דהאי קרא בר'. שלם מליט בכל המקרא הספד להדרימון בנקעת מגידו, ויוענן מרגמו לשני
הספירות הדרימון נגמנו ונלעו וישאיו בנקעת מגידו כדמפרש נספר מליט (מגילה ג), ינחם בחיב. אין לך לומר פתח
בשם את א"ל א"ל או ה' סמוכין לו או ע"פ הנקודה שממיה והיא נאה במקום אות כאלו כמזו ינחם, וכיון שלם כמי
כאן ל"ף על כתיב ע"פ מסורת הכתב אתה קורא ינחם, חזו המנוחה עלמו כלומר כלכל התמנחם (כתובות טו). מרדח. מר
חז, מי נפשו מרה ועמו זכה ומעמקה מעליו, נעשה שר לטרוחים. לגדולם הנחם לגמנו (שם). לפתוח ראשון. ככל

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

*הדרן עלך מסכת מועד קטן והדרן עלן. דעתן עלך מסכת מועד קטן ודעתן עלן. לא נתנשי מינך מסכת מועד קטן ולא נתנשי
מינך לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. *חנינא בר פפא רמי
בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר
פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה בלנו אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל
בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותיך פי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא
אשפח פקודיך פי בם חיינני: ברוך אתה יי למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו
משפיימים והם משפיימים. אנו משפיימים לדברי תורה והם משפיימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים
ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר
ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בה:

יהי רצון מלפניך יי אלהי בשם שעזרתני לסיים מסכת מועד קטן בן תעורני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד
וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי
ולורעי שלא תמוש התורה מפי ומפי ורעי ורעי עד עולם. ותתקיים בי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמר עליך והקיצות
היא תשיחך. פי בי ירבו ימיה ויסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו
בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם,
ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאכתבא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא
במלכותיה ויקריה, וינצמח פרגנה ויקרב משיחהו. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן.
יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא
בריה הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון
ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון
שלמא רבא חנא וחסדיא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא
מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל
ואמרו אמן:

(* פי' הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בספר זכיות ח"א פ"ג,
** בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף ישי"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.